

8 причин змінити законопроект про цифрові платформи

Автори:

Богдан Слуцький, економіст ЦЕС
Яна Охріменко, старша економістка ЦЕС

Дата:

4 травня 2026 року

ПРО ЩО ЙДЕТЬСЯ?

У Верховній Раді зареєстровано [законопроект №15111-д](#) щодо міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи, та оподаткування таких доходів.

8 квітня 2026 року законопроект прийнято в першому читанні.

Документ запроваджує звітність для операторів цифрових платформ: вони мають збирати й передавати податковим органам інформацію про доходи фізичних осіб, які заробляють через такі платформи.

Законопроект імплементує Модельні правила ОЕСР та Директиву Ради [2011/16/ЄС](#) у редакції Директиви [2021/514](#) (далі - DAC7). Це потрібно для автоматичного обміну податковою інформацією, прозорішого оподаткування таких доходів, наближення до права ЄС і руху України до членства в ОЕСР.

ОЦІНКА

Законопроект створює правила звітності для цифрових платформ і основу для міжнародного обміну інформацією про доходи.

Водночас текст потребує доопрацювання. Продавців інформують про звітність одночасно з поданням звіту, не передбачено спільних перевірок, санкції є безальтернативними, не визначено умов повторної реєстрації платформ-порушників, вимога про рахунок саме в українському банку виходить за межі DAC7, а для електронної ідентифікації операторів-нерезидентів не встановлено чіткого рівня довіри.

Ми пропонуємо 8 змін до поточної версії законопроекту, щоб зберегти правильний напрям, але зробити текст точнішим щодо DAC7, зрозумілішим для платформ і безпечнішим для платників.

1. УТОЧНИТИ СТРОКИ ІНФОРМУВАННЯ ПРОДАВЦІВ ПРО ЗВІТНІСТЬ

Законопроект передбачає, що оператор платформи надає продавцю відомості, включені до звіту, до 31 січня - одночасно з поданням звіту до контролюючого органу. Це не повністю відповідає статті 25 пункту 4 DAC7, за якою продавець має бути поінформований заздалегідь, щоб реалізувати права на захист даних до передачі інформації податковим органам.

Що змінити в законопроекті: доповнити підпункт 347.5.1 пункту 347.5 статті 347 ПКУ нормою, що оператор платформи надає продавцю інформацію, яка включається до звіту, не пізніше ніж за 15 календарних днів до подання звіту. Це дасть продавцю час перевірити дані про винагороду та інші відомості.

2. ВПРОВАДИТИ МЕХАНІЗМ СПІЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК

Законопроект регулює переважно збір і передачу інформації про доходи через цифрові платформи. Водночас DAC7 передбачає ширшу співпрацю між податковими органами, зокрема спільні аудити¹ у транскордонних випадках. Визначення спільного аудиту міститься у пункті 26 статті 3, а процедура - у статті 12a DAC7.

У законопроекті ці положення відсутні. Через це Україна отримує механізм обміну даними, але не створює правової бази для спільних перевірок з податковими органами інших держав.

Що змінити в законопроекті: доповнити розділ XVIII³ ПКУ окремою статтею про спільні аудити з компетентними органами іноземних юрисдикцій. У ній передбачити визначення спільного аудиту, порядок направлення і розгляду запиту, 60-денний строк відповіді, участь іноземних посадових осіб, фінальний звіт і його надання платнику податків.

3. ПЕРЕДБАЧИТИ ОБМЕЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЛАТФОРМ-ПОРУШНИКІВ ЯК ОСТАННІЙ ЗАХІД

Законопроект за порушення обов'язків операторами-нерезидентами передбачає штрафи та зняття з обліку. Для великих міжнародних платформ цього може бути недостатньо, якщо оператор систематично не виконує вимоги щодо реєстрації та звітності.

¹ Спільний аудит - перевірка транскордонного податкового випадку, яку разом проводять податкові органи двох або більше держав.

DAC7 допускає жорсткіші заходи як крайній інструмент впливу на платформу, яка не виконує вимоги.

Що змінити в законопроекті: передбачити у статті 347 ПКУ можливість обмеження доступу до платформи на території України у разі злісного невиконання оператором-нерезидентом обов'язків щодо звітності, якщо штрафи та інші заходи впливу вже застосовані.

4. ЗАПРОВАДИТИ УМОВИ ДЛЯ ПОВТОРНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ОПЕРАТОРІВ-ПОРУШНИКІВ

Стаття 8ас пункт 4 DAC7 виходить із того, що оператор платформи після порушень не повинен автоматично повертатися в систему без додаткових гарантій. Якщо реєстрацію скасовано через системне невиконання обов'язків, повторний допуск має бути пов'язаний із підтвердженням майбутнього виконання вимог.

Що змінити в законопроекті: доповнити статтю 347 ПКУ нормою, що оператор-нерезидент, реєстрацію якого скасовано через систематичне неподання звітів, недостовірну інформацію або невиконання процедур належної перевірки продавців², може бути повторно взятий на облік лише після внесення грошової застави, надання банківської гарантії або іншого підтвердження спроможності виконувати вимоги ПКУ.

5. ЗРОБИТИ САНКЦІЇ ПРОПОРЦІЙНИМИ

Стаття 25а DAC7 вимагає, щоб санкції були ефективними, пропорційними та стримувальними. Натомість законопроект пропонує фіксовані безальтернативні штрафи. Це створює ризик однакового покарання за різні за тяжкістю порушення.

Що змінити в законопроекті: у статтях 117.7 та 118² ПКУ замінити фіксовані штрафи на діапазони санкцій залежно від характеру порушення: перше порушення, повторне порушення, систематичне неподання звітності, умисне подання недостовірних даних або невиконання вимог після попередження контролюючого органу.

6. ПЕРЕГЛЯНУТИ ВИМОГУ ПРО ОBOB'ЯЗКОВИЙ РАХУНОК В УКРАЇНСЬКОМУ БАНКУ

² Належна перевірка продавців - збір і перевірка платформою даних про продавця, його резидентство, податковий номер і доходи, які потрапляють до звіту.

Законопроект у підпункті 2 пункту 178¹.1 статті 178¹ ПКУ вимагає, щоб фізична особа відкривала рахунок у банку України або українському небанківському надавачі платіжних послуг і повідомляла його реквізити оператору платформи.

Така вимога виходить за межі DAC7, яка стосується звітування, а не обов'язкового перенесення розрахунків в українську банківську систему.

Що змінити в законопроекті: замінити обов'язок відкривати рахунок саме в Україні на обов'язок продавця надати оператору платформи та контролюючому органу платіжні реквізити, достатні для ідентифікації доходу. Це можуть бути рахунки в українських або іноземних фінансових установах.

7. ЗАКРІПИТИ ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ЕЛЕКТРОННОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОПЕРАТОРІВ-НЕРЕЗИДЕНТІВ

У підпункті 347.2.2 статті 347 ПКУ згадується електронна ідентифікація операторів-нерезидентів, але не визначено рівень довіри до таких засобів. Для нерезидентів це критично, оскільки через ідентифікацію держава встановлює, хто подає звітність і відповідає за її достовірність.

Що змінити в законопроекті: доповнити статтю 347 ПКУ нормою, що оператори-нерезиденти проходять електронну ідентифікацію із застосуванням засобів високого рівня довіри ³або засобів, визнаних Україною на підставі міжнародного договору. Це зменшить ризик фіктивної реєстрації.

8. ПЕРЕДБАЧИТИ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ В Е-КАБІНЕТІ

Законопроект у пункті 178¹.5 статті 178¹ ПКУ передбачає надсилання фізичним особам податкових повідомлень-рішень до 1 липня року, наступного за звітним. Водночас допускається донарахування в межах загальних строків давності. Це створює ризик невизначеності для платника.

Що змінити в законопроекті: доповнити статтю 178¹ ПКУ нормою, що податкове повідомлення-рішення щодо доходів з цифрових платформ вважається належно доведеним до відома платника лише за умови його направлення за статтею 42 ПКУ та обов'язкового відображення в

³ Високий рівень довіри - найнадійніший рівень електронної ідентифікації, який зменшує ризик підміни особи або фіктивної реєстрації.

електронному кабінеті з деталізованим розрахунком суми доходу, податку та джерела інформації.

Центр економічної стратегії (ЦЕС) – незалежний центр досліджень державної політики, заснований у травні 2015 року. Завдання ЦЕС – підтримка реформ в Україні з метою досягнення стійкого економічного зростання країни.

Центр робить внесок у розробку стратегії економічного зростання України, здійснює незалежний аналіз найбільш важливих аспектів державної політики, а також працює над посиленням громадської підтримки реформ.

Для детальної інформації та коментарів просимо звертатися до директора з комунікацій В'ячеслава Ноздріна – viacheslav.nozdrin@ces.org.ua, також запрошуємо відвідати наш [сайт](#).
